

Uppföljning av regional kulturverksamhet 2021

2022-04-27

Bakgrund

Region Jämtland Härjedalen har ansvaret att fördela vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet inom kultursamverkansmodellen (SFS 2010:2012). Enligt förordningen har regionen ansvaret att årligen åiterrapportera till Statens kulturråd att bidragsgivningen bidrar till att de nationella kulturpolitiska målen uppnås och främjar en god tillgång för länets invånare till professionell teater-, dans- och musikverksamhet, museiverksamhet inklusive museernas kulturmiljöarbete, biblioteksverksamhet inklusive läs- och litteraturfrämjande insatser, bild- och formkonstverksamhet, regional enskild arkivverksamhet, filmkulturell verksamhet samt främjande av hemslojd. Statsbidraget ska även ge möjligheter till regionala prioriteringar och variationer vilka föreskrivs i regionala utvecklingsstrategin och i Kulturplan för Region Jämtland Härjedalen 2018–2022.

Den nuvarande uppföljningen till staten enligt Kulturrådets riktlinjer (KUR 2020-01-23 Adm 2020/4) är en löpande årlig uppföljning i form av de data som redovisas i Kulturdatabasen tillsammans med verksamheternas årsredovisningar och verksamhetsberättelser eller liknande, och med sista redovisningsdatum 12 maj. Redovisningen till Kulturrådet består även av separata uppgiftsinsamlingar som Kulturrådet kan besluta om samt i form av årliga dialoger.

Uppgifter som redovisas i Kulturdatabasen ligger till grund för Kulturrådets samlade uppföljning samt Myndigheten för kulturanalys officiella statistik avseende museer och scenkonst.

Uppföljningen som följer är en sammanfattning av framför allt den kvantitativa data som redovisats för verksamhetsåret 2021.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

BAKGRUND	1
1 REDOVISNING TILL KULTURRÅDET	3
2 YTTRELLIGARE ETT ÅR MED CORONA.....	3
2.1 Ekonomi	3
2.2 Personal	5
2.3 Scenkonst, aktiviteter och utställningar	5
2.3.1 <i>Föreställningar/konserter</i>	5
2.3.2 <i>Programaktiviteter och utställningar</i>	6
2.4 Urfolk och nationella minoriteter.....	7
2.5 Kultur och hälsa.....	7
2.6 Kulturbidrag och kulturens återstart	8
2.7 Viktiga händelser 2021 – ett axplock.....	9
3 HÄNVISNING	10
4 BILAGA 1	11

1 Redovisning till Kulturrådet

Kultur databasen är ett nationellt webbverktyg för insamling av data och kvantitativ uppföljning av kulturverksamhet. Myndigheten för kulturanalys ansvarar för driften av Kultur databasen. Förutom för regionernas egen uppföljning och Kulturrådets uppföljning av Kultursamverkansmodellen används Kultur databasen numera även av Myndigheten för kulturanalys för nationell insamling av officiell statistik inom musei- och scenkonstområdet. Kulturanalys och Kulturrådet hämtar redovisningar och data direkt från kultur databasen.

För att säkerställa att Kulturrådet får någon form av skriftlig redogörelse för den verksamhet som bedrivits med hjälp av statliga bidrag för samtliga sju områden som anges i förordningen finns mallen ”Områdesfördelning, dokumentförteckning och bekräftelse till KUR”. Utöver redovisning av fördelning till respektive område ska det även anges vilka dokument som bilagts för respektive redovisande organisation – årsredovisningar och verksamhetsberättelser eller vid behov kompletterande verksamhetsbeskrivningar. Mallen är dessutom ett sätt för regionen att meddela Kulturrådet att granskad data och dokument finns tillgängliga i Kultur databasen för Kulturrådet att hämta. För verksamhetsåret 2021 ska regionen dessutom redovisa hur Kulturrådets krisstöd till regionala kulturverksamheter med anledning av Coronapandemin har använts. Det ska framgå vilka verksamheter som tagit del av tillförda medel, hur mycket medel de fått samt hur medlen har använts. I de fall det fortfarande finns medel som inte förbrukats ska detta uppges.

Den samlade regionala kulturverksamheten består av område Kultur och bildning (enheterna Estrad Norr och Kulturutveckling) inom Region Jämtland Härjedalen, Stiftelsen Jamtli, Föreningsarkivet i Jämtlands län samt Riksteatern J/H. Det är dessa verksamheter som har statlig finansiering genom Kultursamverkansmodellen. Dessutom fördelar regionen egna medel genom avtal med de fria grupperna Undantaget och Nordcirkus. Dessa redovisar även sin verksamhet i Kultur databasen och bidrar därmed till den samlade statistiken.

2 Ytterligare ett år med Corona

Även 2021 präglades av Coronapandemin samt under hösten en början till återstart och sökandet efter nya sätt att möta behov och förutsättningar. För arrangörer, producenter och kulturföretagare har behoven varit både stora och varierande. De ordinarie bidragsformerna kompletterades med ett återstartsstöd och en mängd andra insatser gjordes för att stödja länets kulturaktörer. Det digitala utbudet i kombination med en återstart med fysiskt utbud möjliggjorde att den regionala kulturverksamheten nådde alla kommuner med föreställningar och aktiviteter.

2.1 Ekonomi

Region Jämtland Härjedalen erhölet totalt 52 835 000 kronor i statsbidrag genom Kultursamverkansmodellen för 2021. Förutom det ursprungliga stadsbidraget på 35 072 000 kronor innefattar det en tillfällig förstärkning på 17 763 000 kronor som utbetalades under maj och oktober varav 4 188 000 kronor var en generell förstärkning och 13 000 000 kronor en beviljad prioritering .

Medlen fördelades enligt nedan:

Verksamhet	Fördelning av tillfälligt statsbidrag, i kronor, juni och okt
NMD	45 300
Stiftelsen Jamlti	14 431 700
Estrad Norr	1 030 730
Föreningsarkivet	566 950
Riksteatern J/H	391 650
Kulturutveckling ¹	1 296 670
Totalt	17 763 000

Regeringen fattade under sommaren beslut om att ytterligare öka den tillfälliga förstärkningen för regionala kulturverksamheter. Region Jämtland Härjedalen erhöll då 575 000 kronor att fördela till regionala verksamheter inom Kultursamverkansmodellen.

Det statliga anslaget till Norrlands Nätverk för Musikteater och Dans (NMD) fördelas genom Region Västerbotten. I detta beslut så är däremot den generella förstärkningen delad lika mellan fyra norrlandsregioner. Det innebär att 45 300 kronor avsattes till NMD centralt.

Den ekonomiska uppföljningen visar att den totala omsättningen för hela den regionala kulturverksamheten för 2021 är ca 179 000 000 kronor. Det är viktigt att notera att regionanslaget genererar statsbidrag och övriga intäkter tre gånger den regionala finansieringen. Ett minskat regionanslag minskar dessutom statsbidraget med motsvarande andel enligt Kulturrådets finansieringsprincip. Områdesfördelningen av statsbidraget enligt förordningen (SFS 2010:2012) som redovisas till Kulturrådet är:

Kulturområde	Årliga statliga anslag	Årliga regionala anslag
Professionell teater-, dans- och musikverksamhet	21 468 000	14 292 000
Museiverksamhet och museernas kulturmiljöarbete	23 647 000	19 686 000
Biblioteksverksamhet och läs- och litteraturfrämjande verksamhet	2 015 000	3 819 000
Professionell bild- och formverksamhet	1 851 000	2 810 000
Regional enskild arkivverksamhet	1 121 000	1 647 000
Filmkulturell verksamhet	1 598 000	1 277 000
Främjande av hemslöjd	1 135 000	1 070 000
Totalt:	52 835 000	44 601 000

¹ Hemslöjds konsulenterna, Film pool, Bildkonsten, Regional biblioteksverksamhet, Designcentrum

Noteras bör att i ovanstående redovisning är inte Undantaget, Nordcirkus, Designcentrum eller Kulturens stab medräknat då dessa inte är en del av Kultursamverkansmodellen. Inte heller är Estrad Norrs musikteater inräknat i statsbidraget då den är en del av Norrlands nätverk för musikteater och dans (NMD) och får sitt statsbidrag via Norrlandsoperan och Region Västerbotten. För den totala ekonomin så hänvisas till bilaga bild 1.

Kostnadsfördelningen är 55 % personal, 8 % lokalkostnader och 37 % verksamhetskostnader.

2.2 Personal

Personalstatistiken för den regionala kulturverksamheten är 134,5 årsarbeten varav 84 kvinnor (62,5 %) och 50,5 män (37,5 %). Det är en marginell skillnad mot 2020. Riksteatern hade en person deltidsanställd under en period av året. Årsarbetskrafterna fördelar sig mellan verksamheterna på följande sätt:

Verksamheter	Antal årsarbetskronoraft
Jamtli	88,5
Riksteatern J/H	1
Estrad Norr	21,5
Föreningsarkivet	4
Kulturutveckling ²	17,5
Nordcirkus	2
Undantaget ³	0
Totalt	134,5

Den totala kostnaden för frilansande arvoderad personal var 10 105 121 kronor varav 74 % redovisas hos Estrad Norr, framför allt för musikverksamheten. Utöver avlönad eller arvoderad personal redovisas även 1 066 ideellt arbetade timmar inom i huvudsak Föreningsarkivet, Riksteatern J/H och Undantaget. Jamtlis omfattande ideella arbete som utförs av Jamtlis gynnare redovisade 3 500 arbetade arbetstimmar.

2.3 Scenkonst, aktiviteter och utställningar

I Kulturdatabasen redovisar verksamheterna scenkonst och övriga aktiviteter separat.

2.3.1 Föreställningar/konserter

Estrad Norr har verksamheterna teater, musik, dans och musikteater där musikteatern ingår i kommunförbundet Norrlands nätverk för musikteater och dans (NMD). Verksamheten inom Estrad Norr är både egen produktion samt gästspel och då man inte har egna ensembler engageras många skådespelare och musiker i tillfälliga uppdrag motsvarande ca 7 500 000 kronor (55 %).

² Hemslöjdskonsulenterna, Filmpool, Bildkonsten, Regionala biblioteksverksamheten, Designcentrum

³ Undantaget har inga anställda

För verksamhetsåret 2021 rapporterar Estrad Norr att samtliga delar av verksamhetens uppdrag har genomförts. Genom digitala satsningar har man nått en ny publik och den mobila scenen "Skåpet" har möjliggjort såväl utomhusföreställningar som skolföreställningar. 67 % av utbudet genomfördes utanför Östersunds kommun och 53 % för barn och unga.

Det totala scenkonstutbudet (Estrad Norr, Riksteatern J/H, Undantaget och Nordcirkus) uppgick under 2021 till 657 föreställningar/konserter vilket visar att verksamheterna återhämtat sig relativt väl. Detta förklaras till stor del av de digitala lösningar man utvecklat under pandemiåren och som nu även syns i redovisningarna. Estrad Norr redovisar i sin verksamhetsberättelse 469 scenkonstföreställningar i regionen varav 250 för barn och unga (53 %), 144 skolföreställningar (29 %) och 141 digitala (30 %). Det totala värdet är en markant ökning gentemot 2020 (178 st) och nästan i nivå med 2019 (548 st).

2.3.2 Programaktiviteter och utställningar

Förutom föreställningar och konserter redovisas även utställningar och programaktiviteter. Det kan exempelvis röra sig om workshops, visningar, rådgivningar och kurser. Även antalet programaktiviteter har ökat under 2021 och uppgick till 1 818 st stycken. Det motsvarar 52 % av de 3 453 aktiviteter som uppnåddes 2019, men är nästan av en fördubbling av den 989 aktiviteter som genomfördes under det första coronaåret 2020. Även här har arbetet med att utveckla digitala lösningar bidragit till att verksamheterna i högre grad nått ut till regionens medborgare.

Sammanlagt deltog 14 813 personer varav 6 716 barn och unga i olika programaktiviteter arrangerade av Estrad Norr, Kulturutveckling och Riksteatern J/H. Jamtli har bidragit med flest programaktiviteter dock redovisas inte deltagarsiffror eftersom dessa uppgår i det totala antalet besökare. Undantaget och Nordcirkus redovisar inte antal aktiviteter utan endast föreställningar. Aktiviteterna fördelar sig mellan verksamheterna på följande sätt:

Verksamhet	Antal	Varav för barn och unga	Varav digitala
Jamtli	1 110	186	151
Riksteatern J/H	167	97	26
Estrad Norr	54	25	4
Föreningsarkivet	151	39	35
Kulturutveckling	336	122	0
Totalt	1 818	469	216

Samtliga verksamheter har medborgarna som primär målgrupp förutom den regionala biblioteksverksamheten vars uppdrag är att stötta de kommunala biblioteken enligt bibliotekslagen (2013:801) och den regionala biblioteksplanen (RUN/591/2017). 52 stödtilfällen och 37 fortbildningsaktiviteter har genomförts för bibliotekspersonal i länet. Inom biblioteksverksamheten finns dessutom uppdrag att arbeta läs- och litteraturfrämjande och en del aktiviteter riktas även direkt till medborgarna.

Stiftelsen Jamtli har det regionala museiuppdraget. Förutom uppdragsavtal (RS/2158/2017)) och Kultursamverkansmodellen så styrs Jamtli även av museilagen

(2017:563). Besöksantalet på Jamtli var 107 052 varav 20 933 (27 %) barn och unga. Det är en tydlig återhämtning jämfört med 2020 (69 124 besökare) men endast drygt hälften så många som 2019 (199 046 besökare). Besöksanläggningen, Historieland och Nationalmuseum Jamtli är viktiga verksamheter som bidrar till ett ökat besöksantal, men även skolverksamhet, integrationsinsatser, öppen förskola och sociala aktiviteter är viktiga delar i Jamtlis verksamhet. Jamtli har även utvecklat sin digitala verksamhet med föreläsningar och skolprogram.

Ett 20-tal utställningar har genomförts på Jamtli. Kulturdatabasen har en fråga om museet/utställningsarrangören följer ramavtalet för konstnärers ersättning för medverkan vid utställningar. Jamtli svarar att man under året inte arrangerat utställningar med nu levande konstnärer. Eventuella utställningar inom övrig regional kulturverksamhet följer MU-avtalet.

2.4 Urfolk och nationella minoriteter

Alla verksamheter har uppdrag att arbeta med att främja urfolks och nationella minoriteters kultur enligt minoritetslagen (2009:724). Det finns en fråga i Kulturdatabasen om aktiviteter med nationella minoriteter och urfolkens språk och kultur. Redovisningen visar att 32 aktiviteter med detta fokus har genomförts inom verksamheterna.

Nämnas kan Estrad Norrs produktion Min rätt till (j)orden med utgångspunkt i Rosa Taikons liv och gärning, Biblioteksutvecklings utbildningsmaterial för kommunernas bibliotek om nationella minoriteter, och konsthandläggarnas prioritering av inköp av konst av samiska konstnärer. Ett stort antal satsningar och aktiviteter har gjorts tillsammans med kulturverksamheterna i Norrbotten, Västerbotten och Västernorrland, utifrån de prioriterade fokusområdena inom Kultur i Norr. Regionen ger även ett verksamhetsbidrag till stiftelsen Gaaltje om insatser för samisk kultur och för ett sydsamiskt kulturcenter.

2.5 Kultur och hälsa

I Kulturdatabasen finns även en fråga om aktiviteter inom vård och omsorgsverksamhet. 52 aktiviteter har genomförts där den största delen är inom Estrad Norr. Jamtli saknar enkel statistik för detta men bedriver däremot många socialt integrerande projekt med t ex minnesstimuleringsprogram, verksamhet för SFI, Öppen förskola, spontana besök av grupper med institutionsårskort på Jamtli och mycket annat.

Region Jämtland Härjedalen avsatte under våren 2021 500 000 kronor i bidragsmedel under rubriken Kultur för hälsa med syfte att stödja och stimulera kulturprojekt som bidrar till en förbättrad hälsa. Bakgrunden var det politiska målet att utveckla det strategiska arbetet mellan kultur och hälsa. Drivande aktörer var samrådsorganen Folkhälso Z och Kultur Z. Under ansökningsperioden kom det in tolv ansökningar varav sex beviljades medel motsvarande 493 000 kronor. Två projekt är avslutade medan fyra, på grund av pandemin, har fått förlängd projekttid till den 30 augusti 2022.

2.6 Kulturbidrag och kulturens återstart

Region Jämtland Härjedalen fördelar knappt 8 500 000 kronor till det regionala organisationslivet. Drygt hälften av detta går till studieförbundens regionala verksamhet och till länets idrottsrörelse. Övriga organisationer är pensionärs-, ungdoms-, funktionsrätts-, nykterhets- och övriga organisationer. Under 2021 avslutades arbetet med att revidera regionens bidragsregler. De nya reglerna började gälla inför ansökan om 2022 års verksamhetsbidrag.

Förutom verksamhets- och organisationsbidrag fördelar Region Jämtland Härjedalen även kulturbidrag till projekt, produktioner och arrangemang samt STARTstöd, Brännbart och övriga utvecklingsmedel. Syftet är att bidra till att uppnå ambitionerna med den regionala kulturplanen.

2021 beviljades 58 av 79 ansökningar (73 %) till en summa av 1 631 000 kronor. 50 % av de beviljade ansökningarna gick till arrangemang eller projekt utanför Östersund eller till länsövergripande projekt.

Stöd från Kulturrådet möjliggjorde en utlysning av ett stipendium à 20 000 kronor med namnet Hemmaresidens (RUN/229/2021). Intresset var stort och det kom in 39 ansökningar varav 8 beviljades en sammanlagd summa motsvarande 160 000 kronor.

Med bakgrund av pandemins svåra effekter på de professionella kulturskaparna utlyste Region Jämtland Härjedalen under hösten ett stöd med syfte att stimulera kulturskaparnas återstart under och efter pandemin (RUN/612/2021) enligt gällande regler och villkor för kulturbidrag inom Region Jämtland Härjedalen (RS/2155/2017). Totalt kom det in 76 ansökningar varav 58 enskilda kulturskapare inom områdena Film och rörlig media, Scenkonst, Design, Slöjd, Konsthantverk, Bild- och formkonst samt Litteratur beviljades bidrag motsvarande 1 160 000 kronor.

2.7 Viktiga händelser 2021 – ett axplock

Scenkonst:

Skåpet - Estrad Norrs mobila scen

ELVIRA - en fantasi om Elvira Madigans verkliga öde. Undantagets sommarteater

De som kom över havet, musikdrama med urpremiär på Estrad Norr

Hästaborttagningen

Jag vet att det är fejk det är förjävligt ändå, samproduktion Estrad Norr och Teater Västernorrland

Human - Observation of Mankind, Estrad Norrs första egenproducerade dansföreställning.

Konst och kulturarv:

Konstens Vecka

Primusrummet: HUS– en utställning med Anna i Höge och Primus Mortimer Pettersson

Ny **Kulturmiljöavdelning** på Jamtli

Ny inriktning **konstpedagogisk tjänst** med fokus på konstsamlingen

Nordisk Myter på Nationalmuseum Jamtli

Möten och samarbeten:

Stärkt interregional samverkan med Västernorrland och Trøndelag som genererat nya samarbeten mellan kvinnliga filmskapare över gränsen. (Interregprojekt).

Interregionalt samarbete mellan norrlänen: Portfoliovisningar och inköp av konst *Ett hållbart samhälle genom design, så funkar det!* - webinarium med fokus på designens roll i politikområdet gestaltad livsmiljö.

Grundkurs i tjänstedesign för offentlig sektor

Estrad Norrs nya lokaler **Scenkonstverkstan**.

Civilsamhälle och kulturskapare:

Hemmaresidens

Återstartsstöd

Kultur för hälsa

Offentlig gestaltning av Sara Wallgren i hissarna, Östersunds sjukhus

Designforum Mittsverige, en nätverksplattform för yrkesverksamma inom designområdet

[Designscen.se](https://designscen.se), en plattform för att synliggöra och upptäcka design.

BiBla

Barn och unga:

Filmprojekt/turné i förskolan med workshops för 75 barn och 15 pedagoger i Strömsunds kommun.

"**Bästa sommarjobbet**"

"**Filmfabrik**"

Satsning på **skolbio** i samarbete med JGY och Folkets Bio Regina.

Kulturcrew

Digitalt **Konstkollo**

3 Hänvisning

Rapporten bygger i första hand på den data som är inrapporterad i Kulturdatabasen då det är den som är underlag för nationell statistik. Det innebär att siffror kan skilja sig åt mellan verksamheternas egna verksamhetsberättelser och Kulturdatabasens siffror. Orsaken kan dels vara att Kulturdatabasen specificerar och definierar frågor på annat sätt än verksamheten själv gör i sina verksamhetsberättelser samt att redovisning av data görs vid olika tillfällen. Detta är ett utvecklingsområde som vi jobbar med och inför kommande år så försöker vi minska felmarginaler och differenser så långt det är möjligt.

4 Bilaga 1

Verksamhet	Årliga regionanslag	Kommunanslag	Årliga stadsanslag, KSAM	Övriga statsanslag, KSAM	Övriga intäkter	Totala intäkter
Estrad Norr*	13 611		21 224	1 075	913	36 823
Enheten för Kulturutveckling	9 519		4 282	2 861	986	17 648
Kultur Stab, Region JH**	14 753					14 753
Stiftelsen Jamtli	20 428	15 065	10 235	15 884	40 401	102 013
Föreningsarkivet	1 647		554	687	438	3 326
Riksteatern J/H	681		476	392	210	1 759
Nordcirkus	150			494	1 315	1 959
Undantaget	150	200		318	560	1 228
Totalt	60 939	15 265	36 771	21 711	44 823	179 509

*varav ca 1 669 tkr i statligt turnéstöd via NMD

** inklusive organisationsbidragen 8 520 tkr

Bild över den totala ekonomiska omsättningen för regionens kulturverksamheter om ca 179 miljoner kronor. Varav årligt regionanslag om ca 61 miljoner kronor, kommunanslag om ca 15 miljoner kronor, statsbidrag om ca 58 miljoner kronor (inklusive statsbidrag till NMD och tillfälliga statsbidrag) samt övriga intäkter om ca 45 miljoner kronor.